

ٹایپوگرافی

(حروف چینی)

نگارش و تہیہ و تنظیم:

ذکر مستقیم

۷۸	فواصل، علامات، نقطه گذاری	۶	مقدمه
۸۰	مکانیزم فاصله گذاری پاراگراف‌ها	۱۲	تایپ چیست؟
۸۴	تراز کردن متن در پاراگراف	۱۶	تایپ‌فیس چیست؟
۸۶	پاراگراف متوالی	۱۸	اساس تایپ در غرب
۹۰	تعیین سلسله مراتب / روشن‌سازی محتویات	۲۳	واحد اندازه‌گیری تایپ
۹۲	رنگ، و سلسله مراتب تایپوگرافی	۲۸	سرآغاز تایپ‌های عربی و فارسی / خط کوفی
۹۶	گرید (شبهه راهنمای تایپوگرافی)	۳۰	خط نسخ
۹۸	گرید کتابی	۳۳	اساس طراحی تایپ در زبان عربی و فارسی
۱۰۰	گرید ستونی	۳۸	جریان طراحی
۱۰۲	گریدهای مدولار	۴۰	طراحی حروف بطور مجزا و یا متصل
۱۰۴	گریدهای سلسله مراتبی	۴۲	تنبه تایپ
۱۰۶	شکستن گرید راهنما	۴۳	اعداد
۱۰۸	ترکیب بندی بصری و بدون قاعده گرید	۴۴	علامت‌های هجائی
۱۱۰	دستگاه و یا نظم‌های تایپوگرافی	۴۸	اصلاح ناسازگاری‌های بصری تایپ
۱۱۲	ترکیب حروف و تصویر	۵۰	دسته بندی فونت‌های فارسی
۱۱۴	ارتباطات بصری بین کلمات و تصاویر	۵۲	تایپ‌های متن
۱۱۸	مجاورت و تناسب فرمی	۵۴	تایپ‌های تیتیر
۱۲۰	ادغام تصاویر با گرید	۵۶	تایپ‌های متنوع و یا هدفمند!
۱۲۲	حروف به مثابه تصویر	۵۸	مسیر طی شده تایپ و فواصل و حروف ترکیبی در عربی، فارسی
۱۳۰	انتشارات	۶۴	فضای جاگیری حروف مرکب
۱۴۰	حروف سخن گو / گفتگویی با فیلیپ پلواژ	۶۸	فاصله گذاری / فواصل به جا مانده برده از تایپ‌های سربی
۱۴۲	تایپوگرافی برای تأکید ارزش متن / رابرت برینکهرست	۷۰	فاصله گذاری / فرم و ضدفرم (تیره گی و فضای منفی) درون متن
۱۴۳	تایپوگرافی هنر دیزاین / الیزابت رسنیک	۷۲	اندازه قلم و ملاحظات فاصله گذاری
۱۴۳	تایپ به عنوان هنر / کیت هنرینچز	۷۴	فواصل بین حروف و کلمات

بنابر این جوهر خط معنی و انتقال معنا است و این امری است درغایت کاربردی، که نباید آن را فراموش کرد.

باید توجه داشت که در قدیم ثبت اطلاعات به صورت خط، یک عمل برای عام نبوده است. فقط موضوعات مهمی مثل کتب مقدس و یا فرمان‌ها و کتیبه‌هایی که اهمیت خاص داشته‌اند ثبت می‌شدند.

در ایران با ظهور تمدن اسلامی و نوع کتابتی که برای قرآن لازم بوده، خوشنویسی ظهور کرد و جزئی جدایی‌ناپذیر از خط شد. نوشته‌ها بایستی معنی و اهمیت آنچه را که ثبت می‌کردند بیان می‌کرد، پس زیبا هم نوشته می‌شدند. می‌بینیم که اکنون هم خوشنویسی و خطاطی تقریباً دارای معنای یکسانی هستند. اغلب کتب، احکام و انواع مهرها و کتیبه‌ها توسط خطاطان و یا خوشنویسان نوشته می‌شده است. انتقال معنی و زیبایی هدف و غایت خطاطی بوده و هست. این نکته بسیار مهمی است، زیرا می‌بینیم که در خوشنویسی هم مقصود و منظوری کاربردی وجود دارد؛ خلق خطی زیبا که شایسته‌ی معنی آن باشد. بنابراین خط بایستی در وهله‌ی نخست حامل معنا می‌بود و زیبا هم نوشته می‌شد.

کلمه‌ی تایپ یا فونت چیزی است که در دوره‌ی گوتنبرگ به وجود آمده، و آن به معنی حروف چاپی است. تایپ برای عصر نشر به وجود آمده و مقصد اصلی آن انتقال اطلاعات به عام بوده و هست. اگر خطاطی برای خواص و فرهنگ آنها بود، تایپ برای عوام و فضا و فرهنگ آنها به وجود آمد.

تایپ رکن اصلی انتقال اطلاعات در این عصر است. تایپ امکان خوشنویسی بدون خطاط را از روز اول اختراع خود ایجاد کرد.

تایپوگرافی به طور کلی یعنی کار با تایپ و نوشته در یک کار گرافیک. ولی دو تعریف زیر را می‌توان به طور اخص برای آن مطرح کرد:

۱ - انتخاب نوع تایپ فیس، اندازه‌ی آن، فواصل حروف و فواصل سطرها، بر مبنای معنایی که متن مربوطه قصد بیان آن را دارد. این پایه‌ای‌ترین تعریف تایپوگرافی است. تعریفی است که ارتباط تایپ و متن را در تمامی مطبوعات و کتاب‌ها و به طور کلی انتشارات در بر می‌گیرد. در واقع حیطة‌ی اصلی تایپوگرافی محوطه‌ی نشر است.

۲ - هنر دیزاین با تایپ. و این تعریفی است کلی‌تر که همه‌ی زمینه‌های کار با تایپ را می‌پوشاند.

فونت تایپ

تایپوگرافی یک معضل ناپیدا و پنهان در گرافیک ما بوده و هست. تایپوگرافی موردی در گرافیک ایران است که طی پنج نسل از گرافیک‌های ایرانی به دلیل دوران طفولیت گرافیک ایران به معنی واقعی مورد توجه قرار نگرفته و شناخته نشده باقی مانده است. پنج نسل هر یک به فراخور موقعیت زمانی خود سعی در حل و فصل مسئله‌ی تایپ داشته‌اند. هر یک راه‌حلهایی غریزی و موردی پیدا کرده‌اند، ولی هیچ‌گاه بنیاد و اساس آن شناخته نشده، و یا اگر شناختی هم بوده، محدود و سطحی بوده است. اکنون شاید برای فهم و درک همه جانبه‌ی این مورد مهم به زمان مناسبی برای بحثی گسترده نزدیک شده باشیم.

نوشته و خط دیرینه‌ترین روش ثبت و حفظ اطلاعات و انتقال آن بوده و هست. جالب است که نوشته در واقع از تعدادی شکل درست شده که به تعریف امروز شاید بتوان گفت شکل‌هایی گرافیکی هستند که خود به تنهایی بی‌معنی به نظر می‌رسند ولی با همین مثلا ۲۲ شکل قراردادی هزاران کلمه و جمله‌ی با معنی ساخته می‌شود.

در نتیجه می‌بینیم که نوشته و خط برای بیان معانی ساخته شده‌اند.

سرشناسه : مثقالی، فرشید، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور : تایپوگرافی (حروف چینی) / نگارش، تهیه و تنظیم فرشید مثقالی.
مشخصات نشر: تهران: چاپ و نشر نظر، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص: مصور (رنگ): (زنگی): ۲۱x۲۱ سم.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۲-۰۸۷-۷
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: طراحی گرافیک (چاپ)
موضوع: حروف ریزی
رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ت۲۴/م۲۴/۳۴۶٪
رده بندی دیویی: ۷۴۱/۶
شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۵۱۹۱۰

www.ketab.ir

© موسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر

تهران، خیابان ایرانشهر جنوبی، کوچه شریف، شماره ۲

تلفن: ۸۸۸۴۳۲۹۴ - ۸۸۲۸۹۰۳

www.nazarpub.com

info@nazarpub.com

تایپوگرافی

(حروف چینی)

نگارش، تهیه، تنظیم و گرافیک: فرشید مثقالی

ویراستار: علیرضا یزدانی

تیراژ: ۱۶۰۰

پیش از چاپ: سعید کاوندی

مدیر تولید: مهدی ابراهیم

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۲-۰۸۷-۷

چاپ نخست: تهران ۱۳۹۰

امور آماده سازی و انتشار: چاپ و نشر نظر

© هر نوع تکثیر، انتشار یا استفاده از تمامی یا بخشی از اثر به شکل فتوکپی، الکترونیکی، ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش، ممنوع و قابل پیگرد قانونی است.